

Portugees-Israëlietische Gemeente te Amsterdam

ק"ק ספרדים 'תלמוד תורה' באמסטרדם

Mw. R. Samson-Robles
J.D. Meijerplein 11-I
1011 RE AMSTERDAM

Amsterdam, 14 februari 1994
Ref.nr.: 94.0074ILP.svl

Geachte mevrouw Samson,

Op verzoek van Parnassim zend ik u bijgaand een geheel herzien draaiboek Mitswoth dat ik vervaardigd heb op basis van het eerder samengestelde draaiboek door Mauke Samson.

Bij de samenstelling is rekening gehouden met zowel halachische aspecten - na overleg met rabbijn Drukarch - als met praktische gegevens. Tevens zijn alle namen en telefoonnummers die op het ogenblik aan de orde zijn in het draaiboek vermeld. Dit draaiboek wordt u toegezonden omdat het de bedoeling is dat allen die direct of zijdelings bij begrafenissen betrokken raken op de hoogte zijn.

Mocht u op of aanmerkingen hebben wilt u mij dat dan laten weten.

Ik sluit met de hoop uit te spreken dat dit draaiboek weinig aan de orde zal zijn.

Met vriendelijke groet,

I.L. Palache
voorzitter Lavadores

DRAAIBOEK MITSWOT

1. Melding

Kan komen van: A. familie
 B. derden
 C. JBW

In gevallen a en b naam en telefoonnummer contactpersoon noteren en zeggen dat indien de overledene lid was van de Gemeente, de Gemeente de begrafenis via JBW zal regelen. Direct voorzitter lavadores of plaatsvervanger op de hoogte stellen voor overleg. Nu: I.L. Palache, tel: 6735246 of plaatsvervanger.

Geen enkele afspraak maken of toezeggingen doen.

In geval A en B direct JBW waarschuwen. Tel: 6462545 of 6462414.

In geval c (dus ook bij contact na a en b) eerst aan de hand van de kiezerslijst lidmaatschap verifiëren.

Nu: penningmeester J. Coronel, privé: 6460405 - autotelefoon tel: 06-52828187, zaak: 5607777. Of voorzitter parnassim of andere parnaas. Indien overledene (indien de overledene minderjarig is de ouders) op de kiezerslijst voorkom(t)en, bestaat geen administratief bezwaar tegen begraven op begraafplaats Ouderkerk. In andere gevallen eerst verlof vragen van de gabai of diens vervanger; direct het rabbinaat op de hoogte stellen, om te vragen of er geen halachisch bezwaar is.

Indien telefonisch/beiderzijds accoord gegeven is kan het transport geregeld worden.

2. Transport

De tijd afspreken met dienstdoende medewerker JBW.

Begeleiding, indien mogelijk, regelen via de secretarie.

De ambtenaar algemene dienst of diens vervanger dient de rouwkamer (Jadrig) gereed te maken en het transport te ontvangen. (via de secretarie) Vanaf de aankomst van de overledene in de rouwkamer dient op openingstijden van het complex een der zijpoorten op een kier open gezet te worden. (i.v.b. met kohanim).

3. Tahara

Een tahara vindt als regel plaats in de Jadrich (rouwkamer) van de PIG.

Secretarie stelt in overleg met het hoofd van lavadores (heren: I.L. Palache; dames: Mevr. R. Samson-Robles, tel: 6242533) het tijdstip voor de tahara vast en belt vervolgens alle lavadores, volgens de aangehechte lijst (indien er voldoende Lavadores beschikbaar zijn hoeven personen die bij het eerste contact niet bereikbaar waren niet alsnog gebeld te worden). In noodgeval, bij voorbeeld vakantieperiode, kan medewerking gevraagd worden van Dhr. H. Rosenberg, tel: 6439904 of kabranim N.I.H.S. tel: 6460040 of de heer Magnus tel: 6628600 (alles op grond van oude, nog geldende afspraak)

De gemeente stelt de familie op de hoogte van het tijdstip van de tahara en deelt daarbij mede dat ze niet bij de wassing zelf aanwezig kunnen zijn, maar wel bij het aantrekken van sokken, het strooien van Terra Santa, het sluiten van de kist en het aansteken van de kaarsen.

Keringa snijden: zie Sefer Chajim, deel II blz. 17-19, fotokopie aangehecht.

De ambtenaar algemene dienst of diens vervanger dient aanwezig te zijn om de poort te openen/sluiten. Bij de PIG, of in uitzonderlijke gevallen bij JBW, Ter Kleef moet erop toegezien worden dat aanwezig zijn:

in pak Mortalha M/V
handschoenen
boekjes
2 kandelaars
zeiltje
jassen

doosje terra sancta
schaar
zwart dekkleed
kaarsen
3 bekkens bij
lavadores en
rabbijnen; Mirthe
bladeren

4. Vaststellen Mitswa

De datum en het uur worden na toestemming tot begraven door de rabbijn en de gabai door de voorzitter lavadores in overleg met JBW, al dan niet via de secretarie vastgesteld en door de coördinator ter goedkeuring voorgelegd aan het rabbinaat en parnaas van eredienst en aan de dienstdoende hazan/functionaris. Nu: Y. Snapir, tel: 6863243 en rabbijn Rodrigues Pereira, tel: 02159-36188.

De medewerkers van de secretarie verwittigen alle parnassim van het overlijden en de tijd van de mitswa.

Bij overlijden van (ex)functionarissen van de gemeente worden alle raadsleden verwittigd.

5. Waarschuwen begraafplaats

Wanneer het tijdstip voor de begrafenis is vastgesteld, contact opnemen met de beheerder van de begraafplaats Nu: Mw. Chava Rodrigues Pereira, tel: 02963-1316. Nagaan of er een reservado is bij de secretarie en Matsebeth Aben, nu: Dhr. A. Rodrigues Garcia, tel: 6645464. (Een kopie van het reservadoboekje dient in het bezit te zijn van en worden bijgehouden door contactpersonen tussen FIG, JBW en begraafplaats Ouderkerk).

6. De Mitswa

De algehele leiding heeft de voorzitter van het college van lavadores of diens vervanger.

Op de Gemeente: de dienstdoende hazan, of aangewezen functionaris leest de dienst en heeft daarbij de leiding.

Ouderkerk: De algehele leiding berust bij de voorzitter van het college van lavadores, de dienst wordt gedaan door de hazan of de daartoe aangewezen functionaris. Neerlaten van de kist: wordt gedaan door lavadores en of degenen door de voorzitter van lavadores aan te wijzen personen.

Bak: A. Degene die de leiding heeft geeft de bak aan.

B. Alleen mannelijke abeliem strooien; (met de hand) Bij het scheppen is de volgorde: dienstdoende hazan of functionaris, eventuele aanwezige rabbijnen, voorzitter lavadores, overige lavadores daarna ander aanwezige mannen. Slechts een persoon in volgorde laten scheppen. Als kist gedekt is opvullen graf: coero's, lavadores en eventueel personeel begraafplaats.

Terugkeer Rodeamentohuis: uitsluitend abeliem dienen op de daartoe bestemde lage bank te gaan zitten en schoenen tijdelijk voor aanwezigen pantoffels te verwisselen.

Se'oeda: Dienstdoende hazan of functionaris, samen met abeliem. Deze stelt dan in overleg met familie en parnaas van erediens vast op welke tijden gelezen wordt, en maakt dat bekend aan de aanwezigen.

De rabbijn of de dienstdoende hazan zegt abeliem aan het einde van de sjelosjiem dat ze de baard mogen afscheren.

7. Begraven op tweede dag Jom Tob

Conform de regel bij de NIHS wordt niet op de tweede dag Jom Tob begraven. Indien noodzakelijk kan op de 2e dag Jom Tob tahara gemaakt worden.

Amsterdam per 1 januari 1994

N.B. Dit "Draaiboek" moet eens per half jaar, of zoveel eerder als nodig is gecontroleerd worden of namen functionarissen en telefoonnummers nog "up to date" zijn.

**TELEFOONLIJST INSTANTIES, PERSONEN EN FUNCTIONARISSEN
EVENTUEEL BETROKKEN BIJ BEGRAAFPLAATSEN PIG, PER 1 JANUARI**

Begraafplaats Ouderkerk	Tel: 02963-1316
Coronel, J. Senior (Gabai)	Tel: 6460405
Auto	Tel: 06-52828187
Dori, Meir	Tel: 6458219
Drukarch, Rabbijn B.	Tel: 6247126
Grafdelver, J. Coevert	Tel: 02963-1976
Joods Begr. Wezen	Tel: 6462545 of 6462414
Meyers, Joop	Tel: 02946-3933
N.I.H.S. voorzitter Kabraniem nu: L. Magnus	Tel: 6460046 Tel: 6628600
Palache, I.L.	Tel: 6735246
Paraira, David C. Voozitter Parn.	Tel: 6456020
Pereira, Rab. H. Rodrigues privé werk	Tel: 02159-36188 Tel: 02963-3498
Portugees-Israëlietische Gemeente	Tel: 6245351 of 6245222
Mw. B. Samson	Tel: 6242533
Dhr. Y. Snapir (Hazan)	Tel: 6863243
Spiero, Hr. (JBW, privé)	Tel: 6466017
v. Velzen, (JBW, privé)	Tel: 6846043
Walstra, Joke	Tel: 6140491
Werkmeester begraaf.pl, Benno Hak	Tel: 6369885

KABRANIM HEREN:

27 januari 1994

De Weledele heer
I.L. Palache, voorzitter College van Lavadores
Michelangelostraat 57
Tel. 6735246

De Weledelzeergeleerde heer
Dr. J.Z. Baruch
Gerrit v.d. Veenstraat 141
Tel: 6762041

De Weledele heer
S. Behar
Anth. van Dijkstraat 9-II
Tel. 6794074

De Weledele heer
A. Jessurun Cardozo
Prof. P. Scholtenlaan 30
Amstelveen
Tel: werk : 6225059
prive: 6437907

De Weleerwaarde heer
Rabbijn B. Drukarch
Plantage Badlaan 22
Tel: 6247126

De Weledele heer
A. Rodrigues Garcia
Vrijheidslaan 38-I
Tel: 6645464

De Weleerwaarde heer
Rabbijn H. Rodrigues Pereira
Olmenlaan 74
Bussum
Tel: werk : 02963-3498
prive: 02159-36188

De Weledele
Dhr. S.L. Vaz Dias
Tarwekamp 38-2
1112 HE DIEMEN
Tel: 6957825

Reserve:
De Weledelgeleerde heer
A.W. Rosenberg (lid Kabranim NIHS)
Straat van Gibraltar 40
Amstelveen
Tel: 6439902

KABRANIM DAMES

27 januari 1994

R. Samson-Robles, leidster dames
J.D. Meijerplein 11 I
Amsterdam
Tel: 6242533

C. de Barrios
Nieuwe Keizersgracht 508 I
Amsterdam
Tel: 6226266

H. Baruch-Birnbaum
Gerrit v.d. Veenstraat 141 hs
Amsterdam
Tel: 6762041

B. Jessurun Cardozo-Rothenberg
Prof. P. Scholtenlaan 30
Amstelveen
Tel: 6437907

J. Emanuels-Duym
Kanteel 39
Amsterdam
Tel: 6463937

I. Enakar-Levy
Burg. Tellegenstraat 64
Amsterdam
Tel: 6739485

M. Rodrigues Garcia-Cohen
Vrijheidslaan 38 I
Amsterdam
Tel: 6645464

I. Palache-a'Catan
Michelangelostraat 57
Amsterdam
Tel: 6735246

I. Palache-Sommer
Bourgondischelaan 33
Amstelveen
Tel: 6432502

E. Cohen Paraira-Sondervan
Banstraat 49
Amsterdam
Tel: 6794023

J. Samson-Jessurun Cardozo
Rijnstraat 108 IIIIR
Amsterdam
Tel: 6464480 (geheim)

Mw. E. Vega-Prins
J.B.C. "'t Gooi"
Ceintuurbaan 281
1402 HM BUSSUM

DE KERI'A - HET INSCHUREN DER KLEREN

Het is een zeer oud gebruik, ook buiten het jodendom, bij sterfgevallen en andere rampspoed de kleren in te scheuren. De keria geeft ons, zoals vele andere rouwgebruiken, ruimte om aan onze gevoelens uiting te geven, zonder te vervallen in ongebreidelde uitingen van verdriet; wij dienen ons immers neer te leggen bij Gods beslissingen, ook al valt ons dit zwaar.

De keria wordt gemaakt door hen die - zoals hierboven beschreven - aanwezig zijn bij het overlijden, of moeten rouwen om het verlies van: vader, moeder, een kind, (half)broer, (half)zuster, man of vrouw van de overledene. (N.B.: niet voor een verloofde.)

De keria wordt gemaakt op het moment waarop "het verdriet om het overlijden in ons hart oplaait", dit is de gebruikelijke formulering; omtrent de interpretatie bestaan verschillende opvattingen en even zoveel verschillende gebruiken. De Halacha, de joodse wet, geeft voor hen die niet bij het overlijden zelf aanwezig zijn de volgende mogelijkheden; 1) wanneer men de tijding van het overlijden ontvangt; 2) net vóór of na het sluiten van de kist indien men bij de tahara aanwezig is; 3) onmiddellijk vóór het uitdragen voor de begrafenis; dit geschiedt veelal in Amsterdam; 4) in enkele plaatsen maakt men de keria pas aan het einde van de begrafenis, vóór het verlaten van het graf. Deze volgorde geeft tevens de voorkeur van de halacha weer.

De keria wordt staande gemaakt, beginnende bij de hals en moet minsten 9 cm. lang zijn. Voor vader of moeder wordt zij aan de linkerkant gemaakt, voor andere verwanten rechts; de Port. Israëlietische joden maken haar in alle gevallen aan de linkerkant.

Dames maken de keria altijd alleen in het bovenste kledingstuk, mannen voor vader of moeder ook in de daaronder gedragen kleding.

Één der aanwezigen of een lid van de Chevra Kadisja snijdt het begin, met een mesje of schaar, waarna de rouwende zelf verder scheurt, tot de vereiste lengte waarbij de lofzegging gezegd wordt als aangegeven op p.8. Indien de keria niet direct bij het sterven gemaakt wordt mag men daarvoor bepaalde oude kledingstukken kiezen.

Op sjabbat en jom tov maakt men geen keria maar stelt dit uit tot motsa'e sjabbat/jom tov, dus 'na nacht'. Bij het overlijden van andere verwanten dan ouders op Chol ha Mo'ed, de tussendagen van Pesach en Soekkot, vrage men bij het plaatselijke rabbinaat of keria gescheurd moet worden.

De keria voor ouders mag na 31 of 32 dagen (zie hieronder) worden gehecht, maar niet volledig hersteld; bij rouw om andere verwanten mag de hechting plaatsvinden na de sjiv'a, terwijl de scheur na de sjelosjim mag worden hersteld. Dames mogen de keria in alle gevallen direct weer hechten.